

KARTA PRZEDMIOTU DLA NABORU 2021/2022

INFORMACJE OGÓLNE

1. Nazwa przedmiotu Socjologia zdrowia

2. Nazwa kierunku Zdrowie publiczne

3. Poziom studiów studia drugiego stopnia

4. Liczba punktów ECTS 2

5. Liczba godzin w semestrze

semestr	w	ćw	lab/lek	prj/zp	pws	prk
III	15	15				

6. Język wykładowy: polski

7. Wykładowca Dorota Tomczyszyn, dr

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

8. Wymagania wstępne

1. Podstawowa wiedza z socjologii ogólnej
2. Wiedza dotycząca zdrowego stylu życia
3. Zaliczenie przedmiotu: wstęp do socjologii

9. Cele przedmiotu

- C1 Celem zajęć będzie wprowadzenie studentów w podstawowe problemy współczesnej socjologii zdrowia, przedstawienie socjologii zdrowia jako subdyscypliny socjologii
- C2 Zapoznanie z podstawową wiedzą o socjologicznych koncepcjach zdrowia i choroby, społecznych konsekwencji choroby i niepełnosprawności
- C4 Kształcenie umiejętności określania postaw społecznych wobec śmierci i osób chorych
- C4 Ćwiczenie umiejętności prezentowania cech rodziny jako wspólnoty oraz cechy rodziny jako instytucji
- C5 Budowanie świadomości znaczenia zdrowia w wymiarze jednostkowym i społecznym

10. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Student, który zaliczył przedmiot:

odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się

WIEDZA

EU01	zna w zaawansowanym stopniu wybrane koncepcje socjologii zdrowia, definiuje zdrowie w różnych jego wymiarach, posiada wiedzę na temat socjologii zdrowia jako subdyscypliny socjologii	K_W02
EU02	zna w zaawansowanym stopniu tradycyjne i współczesne koncepcje zdrowia i choroby, społeczne konsekwencje niepełnosprawności, rozumie ich uwarunkowania	K_W17

UMIEJĘTNOŚCI

EU03	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu poprawnego analizowania zachowań człowieka chorego, postaw społecznych wobec osób chorych, postaw społecznych	K_U05, K_U06, K_U24
------	---	---------------------

	wobec osób z niepełnosprawnością. Interpretuje motyw i wzory działania człowieka chorego i umierającego. Potrafi zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł informacji	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
EU04	posiada świadomość ważności zdrowia w wymiarze jednostkowym i społecznym, wpływu różnych czynników na zdrowie własne i innych	K_K08
11. Treści programowe		
Forma zajęć - wykłady		
Relacje między socjologią a socjologią zdrowia. Przedmiot socjologii zdrowia. Prekursorzy, przyczyny powstania socjologii zdrowia. Socjologiczne koncepcje zdrowia: • definiowanie zdrowia • wielowymiarowe ujęcie zdrowia • społeczny wymiar zdrowia • dynamiczny model zdrowia. Socjologiczne koncepcje choroby: • model choroby • cechy choroby jako roli społecznej wg Pearsona • choroba jako dewiacja, • teoria naznaczenia społecznego w interpretacji choroby • choroba jako źródło zależności. Zachowania w zdrowiu i chorobie: • zachowania w zdrowiu: zachowania związane z samoopieką, zachowania antyzdrowotne, zachowania w stanie złego samopoczucia • zachowania w chorobie: zachowania w roli chorego. Pojęcie niepełnosprawności w ujęciu tradycyjnym i współczesnym. Porównanie definiowania osób niepełnosprawnych przez pedagogów, socjologów, w świetle Ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Historyczne uwarunkowania postaw wobec niepełnosprawnych. Przykłady postaw wobec osób niepełnosprawnych w różnych epokach, działanie instytucji religijnych, społecznych, państwowych pomagających osobom z niepełnosprawnością dawniej i dzisiaj. Raport badawczy dotyczący funkcjonowanie dzieci niepełnosprawnych na świecie. Relacje pacjent-pracownik służby zdrowia: • komunikacja z pacjentem • modele komunikacji funkcje, bariery społeczne w komunikacji pracownika służby zdrowia z pacjentem.		
Forma zajęć - ćwiczenia		
Zapoznanie ze specyfiką przedmiotu, podanie zagadnień, literatury. Społeczno- indywidualne konsekwencje choroby i niepełnosprawności: • konsekwencje choroby w ujęciu indywidualnym • zmiany w rolach i pozycji społecznej człowieka chorego • zmiany w obrazie siebie. •		

Społeczne konsekwencje choroby i niepełnosprawności:

- konsekwencje dla rodziny, zmiany w funkcjach rodziny spowodowane chorobą, relacje rodzina-osoba zależna od pomocy i opieki, relacje w rodzinach seniorów
- konsekwencje choroby w relacjach pozarodzinnych
- relacje: rodzina a osoba zależna od pomocy i opieki
- postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnością, rola wsparcia rodziny.

Śmierć i umieranie jako zjawiska społeczne. Postawy społeczne wobec śmierci:

- śmierć w szpitalu i w domu; tradycja i współczesność
- rodzina w obliczu śmierci
- relacje między umierającym a rodziną.

Demograficzno-społeczne zróżnicowanie zachowań w zdrowiu i chorobie:

- płeć i wiek a zdrowie
- stan cywilny a zdrowie
- miejsce zamieszkania a zdrowie
- pozycja społeczno-ekonomiczna a zdrowie
- wykształcenie a zdrowie
- sytuacja materialna a zdrowie.

Badania społeczne związane z promocją zdrowia i rolami społecznymi w chorobie - przegląd artykułów w czasopismach naukowych.

12. Narzędzia/metody dydaktyczne

1. wykład
2. dyskusja
3. objaśnienie i prezentacja multimedialna
4. teksty źródłowe - analiza
5. pozyskiwanie danych z zewnątrz
6. konsultacje

13. Sposoby oceny (częstkowe, końcowe)

1. obecność na zajęciach
2. analiza artykułu w czasopiśmie naukowym
3. aktywność na zajęciach
4. pisemne zaliczenie

14. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	liczba godzin
1. Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela oraz konsultacje	34
2. Nakład pracy studenta: przygotowanie do zajęć	5
przygotowanie analizy artykułu naukowego	5
przygotowanie do zaliczenia	6
suma	50
liczba punktów ECTS	2

15. Literatura

Literatura podstawowa:

- 1) Piątkowski W., Płonka-Sowa B. (red.), Socjologia i antropologia medycyny w działaniu, Oficyna Wydawnicza Arboretum, Wrocław 2008
- 2) Marć M., Binkowska-Bury M., Januszewicz P. (red.) Środowiskowe zagrożenia zdrowia w społeczeństwie, Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016

3) Taranowicz I., Zdrowie i sposoby radzenia sobie z jego zagrożeniami: analiza socjologiczna, Oficyna Wydawnicza Arboretum, Wrocław 2010
4) Kowalski M., Gawęł A., Zdrowie. Wartość. Edukacja, Impuls, Kraków 2007.
5) Barański J., Piątkowski W. (red.) Zdrowie i choroba, Oficyna Wydawnicza Atut, Wrocław 2002
6) Piątkowski W. (red.) Zdrowie, choroba, społeczeństwo; studia z socjologii medycyny, UMCS, Lublin 2004
7) Tatarkiewicz I., Majcrowska A., Kawczyńska-Butrym Z., Elementy socjologii dla pielęgniarek, Wyd. Czelej, Lublin 2000
8) Tobiasz-Adamczyk B., Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby, Wyd. UJ, Kraków 2000
9) Czasopisma naukowe o tematyce zdrowotnej, np. „Health Problems of Civilization” - wybór artykułów
Literatura uzupełniająca:
1) Tomczyszyn D., Pańczuk A., Solecki L., Ograniczenia w codziennych czynnościach spowodowane bólami krzyża rolników indywidualnych z północnej Lubelszczyzny, „Rozprawy Społeczne”, 2017/4, Tom 11.43-49
2) Tomczyszyn D., Rola matki w rodzinie z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną, PSW, Biała Podlaska 2015
3) Sygit M., Zdrowie publiczne, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2017
4) Nowicka A. (red.) Wybrane problemy osób starszych, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2010
16. Formy oceny – szczegóły
Zajęcia kończą się zaliczeniem z oceną. <u>Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest:</u> - uzyskanie pozytywnych ocen cząstkowych za aktywny udział w zajęciach (wypowiedzi, przygotowanie do zajęć, zaangażowanie studenta podczas zajęć); - przygotowanie i przedstawienie analizy artykułu z czasopisma naukowego Ocenę końcową z ćwiczeń stanowi średnia arytmetyczna z wszystkich uzyskanych ocen. <u>Podstawą zaliczenia wykładów</u> jest pozytywna ocena z kolokwium pisemnego. Czas trwania 45 min, pytania problemowe/opisowe. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest napisanie więcej niż 50% poprawnych wypowiedzi.
17. Inne przydatne informacje o przedmiocie
1. Bezpośrednich informacji o problematyce zajęć i treściach programowych udziela Prowadzący w trakcie zajęć i podczas konsultacji.
2. Zajęcia odbywać się będą w ABNS w Białej Podlaskiej.
3. Zajęcia odbywać się będą zgodnie z aktualnym planem zajęć.
4. Konsultacje odbywać się będą zgodnie z obowiązującym terminarzem.